

Sygn. akt II PK 351/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa B. W.

przeciwko [...] Liceum Ogólnokształcącemu [...] w W.

o odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 września 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 23 czerwca 2015 r., sygn. akt XXI Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 120 (sto dwadzieścia)
zł.**

UZASADNIENIE

Powódka B. W. wniosła o uznanie za bezskuteczne oświadczenia woli o rozwiązaniu z nią umowy o pracę za wypowiedzeniem. Następnie zmodyfikowała powództwo domagając się zasądzenia do pracodawcy odszkodowania w kwocie 11.205 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

Wyrokiem z dnia 19 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w W. oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 77 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wniosła strona powodowa. Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r. oddalił apelację i orzekł o kosztach procesu stosownie do wyniku sprawy.

Sąd drugiej instancji zaaprobował ustalenia faktycznie dokonane w postępowaniu przed Sądem Rejonowym, które zamykały się stwierdzeniem o zmniejszeniu klas oraz godzin nauczania języka polskiego, co uzasadniało działania pracodawcy podjęte w celu rozwiązania stosunku pracy za trzymiesięcznym wypowiedzeniem. Przy tej czynności weryfikowano wybór nauczyciela do zwolnienia. Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu naruszenia art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, jak też art. 39 k.p.

Skargę kasacyjną złożyła powódka, zaskarżając wyrok w całości i wskazując na naruszenie prawa materialnego (art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 45 § 1 k.p. i art. 20 ust. 1 pkt 2 i art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela oraz § 8 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych) oraz prawa procesowego (art. 382 k.p.c. i art. 385 k.p.c. oraz art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c.).

W świetle podniesionych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Skarga zawierała także wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, jako oczywiście uzasadnionej.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, że Sąd Okręgowy nie uwzględnił tych zarzutów apelacji, które miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przede wszystkim dokonał naruszenia art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 45 §1 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, co skutkowało uznaniem, że przyczyna wskazana w wypowiedzeniu umowy o pracę z dnia 15 maja 2012 r. uzasadniała decyzję pracodawcy o rozwiązaniu z powódką stosunku pracy, w sytuacji gdy przyczyna wskazana w treści wypowiedzenia umowy o pracę określona jako *wprowadzenie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, nowego rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania oraz zmniejszenia liczby*

oddziałów w roku szkolnym 2012/2013 była w istocie pozorna. Zgodnie z art. 30 § 4 k.p. w oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony powinna być wskazana uzasadniona przyczyna. Przyczyna ta musi być konkretna, rzeczywista oraz dostatecznie sprecyzowana. Niewskazanie przyczyny wypowiedzenia bądź wskazanie jej w sposób zbyt ogólnikowy, jak również wskazanie przyczyny nierzeczywistej stanowi naruszenie art. 30 § 4 k.p. stanowi podstawę do żądania przez pracownika odszkodowania bądź przywrócenia do pracy (art. 45 §1 k.p.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie może zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż argumentacja złożonego w tej kwestii wniosku nie przekonuje o oczywistej zasadności wniesionego środka odwoławczego (art. 398⁹ § 4 k.p.c.)

Niewątpliwie wymogiem formalnym skargi (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymieniona powinność ma na celu uruchomienie instytucji „przedsądu”, czyli posiedzenia w gestii przyjęcia albo odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej. Zatem na tym etapie weryfikacji podlegają jedynie przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie chodzi też o formalne powołanie się na wybraną podstawę, lecz o jej jurydyczne uzasadnienie. Stąd skarżący jest zobowiązany do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego

przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Za podstawę przyjęcia skargi do rozpoznania skarżący wybrał metodę ilościową, wskazując na szereg przepisów prawa materialnego, jak i procesowego, których naruszenie powinno prowadzić do aprobaty konkluzji wniosku. W pierwszym rzędzie skarżący odwołuje się do 30 § 4 i art. 45 § 1 k.p. i wskazuje na ich niewłaściwe zastosowanie, skoro zaaprobowano wskazaną przyczynę wypowiedzenia stosunku pracy. Sformułowane w ten sposób naruszenie prawa materialnego stanowi *de facto* negowanie okoliczności faktycznych. Tymczasem Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. O ile bowiem ten ostatni również jest „sądem faktu” i w myśl ogólnie niekwestionowanych zapatrywań orzecznictwa oraz doktryny kontynuuje postępowanie merytoryczne (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC 2000 nr 10, poz. 193; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2002 r., III CZP 62/02, Biul. SN 2003 nr 3, s. 14), o tyle Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06, LEX nr 1101306).

Negowanie ustaleń faktycznych widoczne jest także przy powołaniu się na naruszenie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela w zakresie w jakim pozwana szkoła nie przeprowadziła procedury doboru pracowników do zwolnienia w sposób prawidłowy. Z pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia wynika fakt przeprowadzenia takiej procedury, a Sąd Okręgowy – podobnie jak skarżący – odwołał się do poglądów judykatury. W ten sposób nie można skutecznie zwalczać orzeczenia za pomocą przesłanki, jaką jest oczywista zasadność wniesionej skargi. Powiązanie tych zarzutów z następnymi normami prawa, w tym przepisami art. 20 ust. 7, art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela oraz art. 39 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, czy też w końcu przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r., poz. 204) rozmywa potencjalną przesłankę, jaką jest oczywista zasadność skargi, skoro zachodzi konieczność oceny szeregu norm prawa oddziałujących na siebie. Eliminuje to wymagane uchybienie *prima facie*.

Druga podstawa uzasadniająca przyjęcie skargi jest również nieprzekonywująca. W tej części wniosku autor koncentruje się na uchybieniach procesowych i dowodzi, że orzeczenie w sposób oczywisty narusza art. 382 k.p.c. Na poparcie swego stanowiska odwołuje się do orzecznictwa Sądu Najwyższego i podaje, że naruszenie art. 382 k.p.c. może stanowić samodzielną, usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej, gdy skarżący wykaże, iż sąd drugiej instancji bezpodstawnie zaniechał uzupełnienia postępowania dowodowego albo pominął część materiału dowodowego, jeżeli przy tym uchybienia te mogły mieć wpływ na wynik sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2002 r., II CKN 921/00, Legalis nr 277459). Tak uzasadnione stanowisko nadaje skardze eklektyczny charakter. Na obecnym etapie nie ocenia się przesłanki pod kątem usprawiedliwionej podstawy kasacyjnej. Natomiast treść art. 382 k.p.c. nie nakłada obowiązku uzupełnienia postępowania w każdym wypadku, lecz dopiero wówczas, gdy jest to celowe w okolicznościach danej sprawy. Te zaś nie mogą być dekodowane, jako okoliczności ustalone zgodnie z żądaniem pozwu. Stąd ustalenie okoliczności w sposób odmienny od oczekiwania strony skarżącej nie realizuje postulatu oczywiście uzasadnionej skargi. W konsekwencji nie ujawniają się

argumenty, że przy dokonywaniu ustaleń faktycznych, stanowiących podstawę ocen materialnoprawnych, doszło do oczywistego naruszenia przepisów postępowania regulujących prowadzenie przez sąd postępowania dowodowego, gromadzenie materiału dowodowego, ocenę dowodów i rekonstrukcję stanu faktycznego.

O tym, czy skarga kasacyjna zawiera niezbędny dla niej element, o którym mowa we wspomnianym przepisie, decyduje nie tyle użycie w niej określeń nawiązujących do ustawowo sformułowanych wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej, ile merytoryczna ocena argumentów przytoczonych w skardze, które powinny w sposób wyraźny i przekonujący świadczyć o tym, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności opisanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., uzasadniających rozpoznanie jej przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2011 r., II PK 323/10, LEX nr 1293763).

W rozpoznawanej sprawie nie zostało przez skarżącego wykazane, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz orzekł o kosztach postępowania w oparciu o przepisy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.)